

О.В. ТОЛОК, к.т.н., доцент

В.О. УРАЗБАЄВ, магістрант

Автомобільно-дорожній інститут ДВНЗ «ДонНТУ», Україна

ОБЛІК ТА АНАЛІЗ АВАРІЙНОСТІ У МІСТАХ

Облік дорожньо-транспортних пригод (ДТП) ведеться з метою одержання об'єктивних статистичних даних для оцінки стану аварійності у містах, аналізу причин виникнення цих пригод і вжиття заходів до їх запобігання.

У п. 9 [1] визначений перелік пригод, що не підлягають обліку. У тому числі не підлягають обліку пригоди, «що сталися за участю транспортних засобів, зазначених у чинному договорі обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, за умови експлуатації таких транспортних засобів особами, відповідальність яких застрахована, відсутності травмованих (загиблих) людей, а також за умови досягнення згоди водіїв таких транспортних засобів щодо обставин скоєння ДТП ...» [1]. Таким чином, при аналізі аварійності в місті не враховується значний масив інформації, що може привести до формування неправильних висновків. Як показано у роботі проф. Г.І. Клінковштейна, «... підход (при котрому проводиться аналіз тільки учетних ДТП) приводит к искажению действительной ситуации» [2].

У даній роботі розглядаються деякі результати порівняльного аналізу аварійності по обліковим ДТП і сумарній кількості ДТП (облікові + не облікові). До облікових будемо відносити ДТП, у яких загинули або одержали поранення люди, до не облікових ДТП - ДТП тільки з матеріальним збитком.

Доказ істотності розходжень для методів аналізу за обліковими і сумарними ДТП проведемо на прикладі м. Горлівки та м. Артемівська. Дані про кількість ДТП узяті за період з 2002 по 2004 рр. (табл. 1).

Таблиця 1

Кількість облікових та не облікових ДТП за видами

Вид ДТП	м. Горлівка			м. Артемівськ		
	облікові	сумарні	<u>сумарні</u> облікові	облікові	сумарні	<u>сумарні</u> облікові
наїзд на пішохода	291	291	1	80	80	1
зіткнення ТЗ	106	418	3,94	43	89	2,07
наїзд на перешкоду	58	109	1,9	22	28	1,4
наїзд на велосипедиста	42	43	1	18	18	1
наїзд на ТЗ, що стоїть	19	47	2,5	2	13	6,5
інші види ДТП	25	31	1,24	5	13	2,6
Разом	541	939	1,74	170	241	1,42

Порівняння кількості облікових і сумарних ДТП показало, що є істотні розходження за такими видами ДТП: зіткнення транспортних засобів (ТЗ), наїзди на перешкоду й наїзди на ТЗ, що стоять. Істотно відрізняється і питома вага різних видів ДТП від загальної їх кількості (табл. 2).

Нами встановлено, що для районів міста існує відповідність за процентним розподілом сумарних і облікових ДТП. Однак при вивченні рівня аварійності на міських магістралях встановлено, що при застосуванні методів аналізу за сумарною та обліковою кількістю ДТП розходження в порівняльній оцінці безпеки руху на цих магістралях є істотними. Тому не можна відкидати величезний масив інформації про не облікові ДТП і не враховувати його при розробці заходів з підвищення безпеки міського руху на конкретній вулично-дорожній

мережі (ВДМ). Отже, при проектуванні Комплексної схеми організації дорожнього руху в місті і розробці проектів організації дорожнього руху для окремих ділянок вулично-дорожньої мережі для аналізу безпеки міського руху і розподілу ДТП на ВДМ необхідно використовувати дані з сумарної кількості ДТП.

Таблиця 2

Питома вага різних видів ДТП у % від загальної їх кількості

Вид ДТП	м. Горлівка		м. Артемівськ	
	облікові	сумарні	облікові	сумарні
наїзд на пішохода	53,8	31	47,1	33,2
зіткнення ТЗ	19,6	44,5	25,3	36,9
наїзд на перешкоду	10,7	11,6	12,9	11,6
наїзд на велосипедиста	7,8	4,6	10,6	7,5
наїзд на ТЗ, що стоїть	3,5	5,0	1,2	5,4
інші види ДТП	4,6	3,3	2,9	5,4

Список літератури

1. Порядок обліку дорожньо-транспортних пригод (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ № 989 від 21.09.2011) / Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2005 р. № 538.
2. Клинковштейн Г.И. Анализ учетных и неучетных дорожно-транспортных происшествий / Г.И. Клинковштейн, В.В. Зырянов, Н.В. Сорокин // Комплексное решение территориальных проблем дорожного движения : сборник научн. трудов МАДИ. – М. : МАДИ, 1983. – С. 34-37.